

# ନୀଳ ଅର୍କିଡ

ମମତା ଚୌଧୁରୀ

ଛୋଟ ଫୁଲଦାନୀତେ  
ଦୁ'ଟେ ନୀଳ ଅର୍କିଡ,  
ବୁକେର ମାବାଖାନଟା ତାଁର ଉଷ- ଲାଲ ।

ତେବିଲ କ୍ୟାଲେନ୍ଡାରେ ମାସ୍‌ଟା ଗ୍ରିଯମାନ,  
ବଲିଷ୍ଠ ଅବଯବେର ସୌମ୍ୟ ପ୍ରତିଚ୍ଛବି ।  
ବଡ ଇଚ୍ଛ ହୟ ଏ ଦୁ'ଚୋଖେ ଆବାର ଭାସୁକ  
ରୋଦ୍ ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ପ୍ରତ୍ୟୟ ।  
ମୁଛେ ଯାକ ବିଶ୍ଵଯ ବ୍ୟଥା -  
ଶେଷ ଛବି, ସଭାନେର ଗ୍ଲାନି ଆର ବ୍ୟର୍ଥତା ।

ଯାଦୁକର ନୟ, ଶିଳ୍ପୀ ହିଲୋ ସେ, -  
ତାଇ ପାରନି ଅଞ୍ଚୁଲି ହେଲନେ  
ସବ କୁଧା, ଦାରିଦ୍ର, କଳ୍ପତା ମୁଛେ ଦିତେ ।

ଅକୁତ ଭୟ, ଅଜାତ ଶକ୍ତ ଭେବେଛିଲୋ ନିଜେକେ -  
ବାଂଲାର ମାନୁଷକେ ଭାଲବେସେ, ତାଦେର କାହେ ଏସେ,  
ତାଦେର ଆଧିକାର ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ଅଞ୍ଚିକାରେ,  
କରେଛିଲେ ତାଦେର ହଦୟ ଜୟ ।  
ଅର୍ଥଚ ହାୟନାର ଲୁକାନୋ ଥାବାର କୃତିଲ ମତତାୟ  
ଚୌତ୍ରିଶ ବହର ଧରେ ଭାସେ ରାଙ୍ଗା ଖୁନ ପଦ୍ମା ଯମୁନାୟ ॥

ତାଁର ସ୍ୟାରଣେ ଆଜ କତ ସଭା, ଦେଶେ ଦେଶେ -  
ନିଃଶବ୍ଦେ, ଅଗୋଚରେ ଏସେ ଦାଢ଼ାୟ ସେ ସବାର ମାଝେ,  
କେଉ କି ବୁଝେ ତାଁର ଭାଙ୍ଗା ଅପ୍ରେର ବୋବା ବ୍ୟଥା- !

ଜୀବନେର ଦାମେ ଯାରା ଏନେହିଲ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଖି ଆଧୀନତା,  
କି କରେ ବଲବେ ତାଦେର ସେ ଏହି ଦୀନତାର କଥା !  
ଚେଯେଛିଲ ଶୁଦ୍ଧ ତାରା ଏକ ଖଣ୍ଡ ନିଜେସ୍ବ ଜମିନ,  
ବୁକ ଭରେ ନିତେ ନିଃଖାସ ଅମଲିନ ,  
ସମୟେର ଆଗେ ଫୁରାଲୋ ସମୟ, ହଲୋନା ପୂରନ ଅପ୍ନ ରଞ୍ଜିନ ।  
ଥିର ହେୟ ଆସା ବଜ୍ରକଟେ ତାଁର ବାଜେ ଏକଇ ଆଶୀର୍ବାଦ ବାର ବାର,  
ମୁତନ ପ୍ରଜନ୍ମ ସେଇ ପାରେ  
ସଫଳ ରାପରେଖା ସେଇ 'ପ୍ରତିଶ୍ରୁତ' ଆଧୀନତାର ॥

ସିଡିନୀ, ୩ରା ଅଗଷ୍ଟ, ୧୯୦୯